Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PAOLA MENGOZZIJA,
predstavljeni 12. februarja 2015 [1]

Zadeva C-543/13

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank
proti
E. Fischer-Lintjens
(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,

ki ga je vložilo Centrale Raad van Beroep (Nizozemska))

„Predhodno odločanje — Zdravstveno zavarovanje — Uredba (EGS) 1408/71 — Člen 27 — Pojem ‚upravičen[ost] do pokojnine po zakonodaji dveh ali več držav članic' — Dodelitev pokojnine v državi članici stalnega prebivališča z učinkom za nazaj — Učinek zdravstvenega zavarovanja za nazaj"

I – **Uvod**

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Centrale Raad van Beroep (Nizozemska), se v bistvu nanaša na razlago člena 27 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, [2] v različicah po spremembi z Uredbo (ES) št. 631/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 [3] in Uredbo (ES) št. 1992/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 [4] (v nadaljevanju: 1408/71).

2. Predložitveno sodišče natančneje sprašuje, ali je treba pojem „upravičen" do pokojnine iz člena 27 in naslednjih Uredbe (EGS) št. 1408/71 razlagati tako, da je za ugotovitev, od katerega datuma je upokojenec „upravičen" do pokojnine, odločilen datum izdaje odločbe o priznanju in po kateri se je izplačala pokojnina, ali datum, od katerega je bila pokojnina priznana z učinkom za nazaj? Če bi bila sprejeta druga možnost, navedena v prvem vprašanju, predložitveno sodišče želi izvedeti, ali je ta razlaga združljiva s tem, da upravičenec do pokojnine, ki spada v člen 27 Uredbe (EGS) št. 1408/71, na podlagi nizozemske zakonodaje ne more z enakim učinkom za nazaj skleniti zdravstvenega zavarovanja.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.
2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35; konsolidirano besedilo, UL L 28, str. 1.
3 — UL L 100, str. 1.
4 — UL L 392, str. 1.

3. Ta vprašanja so bila postavljena v okviru spora med E. Fischer-Lintjens in Raad van Bestuur van de Sociale verzekeringsbank (upravni odbor zavoda za socialno zavarovanje; v nadaljevanju: SVB) v zvezi s preklicem potrdila, tako imenovanega „potrdilo 21“,[5] da E. Fischer-Lintjens ni bilo treba imeti nizozemskega zdravstvenega zavarovanja, pri čemer je tako zavarovanje v skladu z ureditvijo iz postopka v glavni stvari obvezno za upravičenost do zdravstvenih storitev na Nizozemskem v breme te države članice.

4. E. Fischer-Lintjens je bila rojena 1. decembra 1934. Do 1. septembra 1970 je prebivala na Nizozemskem. Nato je prebivala v Nemčiji do 1. maja 2006. Od takrat ponovno živi na Nizozemskem.

5. Od oktobra 2004 E. Fischer Lintjens prejema vdovsko pokojnino, ki ji jo je dodelila Zvezna republika Nemčija. Leta 2006 po odselitvi iz Nemčije in nastanitvi na Nizozemskem se je registrirala z obrazcem E 121[6] pri nizozemskem nosilcu zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: CZ) in je imela od 1. junija 2006 pravico do storitev v breme Zvezne republike Nemčije na podlagi člena 28 Uredbe (EGS). E: Fischer-Lintjens je plačevala tudi prispevke v Nemčiji za nemško zdravstveno zavarovanje.

6. E. Fischer-Lintjens je 20. oktobra 2006 prejela potrdilo 21 od tedaj pristojnega organa, to je College voor zorgverzekeringen (v nadaljevanju: Cvz),[7] pri čemer je bil namen tega potrdila, da se nizozemskemu organu, pristojnemu za pobiranje prispevkov, dokaže, da na Nizozemskem ni treba plačevati prispevkov. Iz tega potrdila je izhajalo, da E. Fischer-Lintjens ni bila zavarovana na podlagi splošnega zakona o izrednih zdravstvenih stroških (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, v nadaljevanju: AWBZ). Iz potrdila je bilo razvidno, da je bila izjava – če se okoliščine ne spremenijo – veljavna od 1. junija 2006 do 31. decembra 2010.

7. Čeprav je E. Fischer-Lintjens dosegla starost 65 let, s čimer je na Nizozemskem dobila pravico do pokojnine od 1. decembra 1999 na podlagi zakona o splošnem pokojninskem zavarovanju, (Algemene Ouderdomswet, v nadaljevanju: AOW), je vseeno zanjo vložila zahtevek šele maja 2007.

8. Z odločbo z dne 8. novembra 2007, spremenjeno z odločbo z dne 24. aprila 2008, je SVB priznal E. Fischer Lintjens pokojnino z učinkom za eno leto nazaj, računano od datuma vložitve zahtevka, torej od 1. maja 2006.

9. Vendar E. Fischer Lintjens takrat CZ, Cvz in nemškega nosilca zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: DAK) ni obvestila o spremembi svojega položaja glede prejemanja dajatev do oktobra 2010.

10. E. Fischer Lintjens je šele 21. oktobra 2010 v okviru svojega zahtevka za podaljšanje potrdila 21, obvestila Cvz, da je od 1. maja 2006 prejemala pokojnino na podlagi AOW. Navedeni organ je zato z odločbo z dne 2. novembra 2010 E. Fischer Lintjens sporočil, da zanjo od 1. maja 2006 velja obveznost zavarovanja na podlagi AWBZ in zakona o zdravstvenem zavarovanju (Zorgverzekeringswet, v nadaljevanju: Zvw) in da mora zato na Nizozemskem plačevati prispevke. Ta odločba je temeljila na tem, da E. Fischer Lintjens ni bila več v položaju, v katerem bi lahko pridobila potrdilo 21, ki je bilo zato preklicano z učinkom za nazaj.

11. DAK je E. Fischer Lintjens nato povrnil prispevke za zdravstveno zavarovanje, ki jih je plačala od 1. junija 2006 dalje. CZ je zatem od E. Fischer Lintjens zahteval plačilo zdravstvenih stroškov, ki so bili povrnjeni tej državi članici, v znesku nad 11.000 EUR.

5 — To ugotovitveno potrdilo temelji na členu 21 odloka iz leta 1999 o razširitvi in omejitvi skupine zavarovancev, zavarovanih v okviru socialnega zavarovanja, v nadaljevanju: KB 746 (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999).

6 — Obrazec E 121, ki je v Evropski uniji enoten, je potrdilo, potrebno, da bi se upravičenec do pokojnine, ki jo izplačuje država članica, registriral pri organu v kraju stalnega prebivališča.

7 — Po navedbah predložitvenega sodišča so bile pristojnosti Cvz v zvezi z izdajo potrdil 21 od 15. marca 2011 prenesene na SVB. Vendar se potrdila, ki jih je izdal Cvz, obravnavajo, kot da jih je izdal SVB, zato je ta organ stranka v postopku v glavni stvari.

12. Poleg tega je Cvz menil, da za L. Fischer-Lintjens velja obveznost zavarovanja na podlagi AWBZ in Zvw z učinkom za nazaj. Ker pa lahko zdravstveno zavarovanje v skladu s členom 5(5) Zvw začne veljati za nazaj samo največ štiri mesece od nastanka obveznosti zavarovanja, je E. Fischer-Lintjens torej morala sama poravnati zdravstvene stroške, ki so bili povrnjeni Zvezni republiki Nemčiji za obdobje, ki ga zdravstveno zavarovanje ni krilo. Vendar ima od 1. julija 2010 nizozemsko zdravstveno zavarovanje.

13. E. Fischer-Lintjens je po zavrnitvi pritožbe uspešno izpodbila odločbo Cvz pri Rechtbank Roermond. Navedeno sodišče je menilo, da je bil namen potrdila 21, ki ga je prejela E. Fischer-Lintjens, ustvariti pravne učinke, ki jih ni bilo mogoče odpraviti s preklicem izjave.

14. SVB, organ, na katerega so bile medtem prenesene pristojnosti Cvz, je vložil pritožbo zoper to sodbo pri predložitvenem sodišču, pri čemer je trdil, da je bilo potrdilo 21 samo ugotovitven akt, podobno kot obrazec E 121.

15. Predložitveno sodišče meni, da je bilo SVB pristojno za preklic potrdila 21 z učinkom za nazaj, da pa pri tem preklicu ni zadostno upoštevalo interesov E. Fischer-Lintjens. Navedeno sodišče meni, da lahko zlasti iz načela pravne varnosti izhaja, da dejanska pristojnost za dodelitev pokojnin in prevzem stroškov dajatev v naravi nastane šele z datumom odločbe o dodelitvi pokojnine, na podlagi katere se ugotovi, da ima zadevna oseba dejansko pravico do zahtevane pokojnine. Zato sprašuje, kdaj je bila E. Fischer-Lintjens v smislu člena 27 Uredbe št. 1408/71 dejansko „upravičena“ do pokojnine iz postopka v glavni stvari, saj bi z uporabo tega člena z učinkom za nazaj po mnenju navedenega sodišča načeloma nastale različne pravne posledice, ki bi prav tako imele učinek za nazaj, med katerimi bi bila v obravnavanem primeru obveznost imetništva nizozemskega zdravstvenega zavarovanja.

16. V teh okoliščinah je Centrale Raad van Beroep prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba pojem ‚upravičen‘ [do pokojnine] iz člena 27 in naslednjih Uredbe št. 1408/71 razlagati tako, da je za ugotovitev, od katerega datuma je upokojenec upravičen do pokojnine, odločilen datum izdaje odločbe o priznanju, po katerem je bila izplačana pokojnina, ali datum, od katerega je bila pokojnina priznana z učinkom za nazaj?

2. Če je s pojmom ‚upravičen‘ [do pokojnine] mišljen datum, od katerega je bila pokojnina priznana z učinkom za nazaj: Ali je s tem združljivo, da upravičenec do pokojnine, ki spada v člen 27 Uredbe št. 1408/71, na podlagi nizozemske zakonodaje ne more z enakim učinkom za nazaj skleniti zdravstvenega zavarovanja?“

17. SVB, nizozemska in nemška vlada ter Evropska komisija so glede navedenih vprašanj predložile pisna stališča.

II – **Analiza**

A – *Prvo vprašanje*

18. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje Sodišče, od katerega datuma se v smislu člena 27 Uredbe št. 1408/71 šteje, da je podana „upravičenost“ do pokojnine, ki jo prizna država članica stalnega prebivališča zavarovanca socialnega zavarovanja, da bi se glede na to določil datum, od katerega je pristojnost za kritje zdravstvenih storitev navedenemu zavarovancu prenesena na to isto državo članico stalnega prebivališča glede na posebnosti zadeve iz postopka v glavni stvari.

19. V zvezi s tem je pomembno zlasti poudariti, da ni sporno, da je E. Fischer-Lintjens kot upravičenka do vdovske pokojnine, ki jo je dodelila Zvezna republika Nemčija, s stalnim prebivališčem v tej državi članici do 30. aprila 2006 spadala pod pristojnost organov navedene države članice.

20. Pristojnost nemških organov glede pokojnine in zdravstvenih storitev ni bila postavljena pod vprašaj ob vrnitvi E. Fischer-Lintjens na Nizozemsko in njeni odločitvi, da tam prebiva od 1. maja 2006.

21. Kolizijsko pravilo iz člena 28(1) Uredbe št. 1408/71 namreč določa, da upokojenec, ki je upravičen do pokojnine po zakonodaji ene države članice ali do pokojnin po zakonodaji dveh ali več držav članic in ki nima pravice do dajatev po zakonodaji države članice, v kateri stalno prebiva, kljub temu prejema te dajatve, kot če bi bil do njih upravičen po zakonodaji ene države članice ali vsaj ene od držav članic, ki so pristojne za izplačilo pokojnine, če bi imel stalno prebivališče v tej državi.

22. V obravnavanem primeru je E. Fischer-Lintjens prav na tej podlagi po eni strani oktobra 2006 od Cvz prejela potrdilo 21, da ji na podlagi njene nemške pokojnine na Nizozemskem ni treba plačevati prispevkov za zdravstveno zavarovanje in da so se po drugi strani zdravstvene dajatve, ki jih je prejemala v tej državi članici, zagotavljale za račun pristojnega nosilca države članice, ki izplačuje pokojnino, to je Zvezna Republika Nemčije, ki mu je E. Fischer-Lintjens še naprej plačevala prispevke.

23. Takoj ko pa je E. Fischer-Lintjens po zahtevku, ki ga je vložila maja 2007, prejela nizozemsko pokojnino, je njen položaj prešel s področja uporabe člena 28(1) Uredbe št. 1408/71 na področje uporabe člena 27 navedene uredbe.

24. V skladu s to zadnjo določbo namreč upokojenec, ki je upravičen do pokojnine po zakonodaji dveh ali več držav članic, od katerih je ena tudi država, v kateri stalno prebiva, in ki je upravičen do dajatev po zakonodaji slednje države članice, po potrebi ob upoštevanju določb člena 18 in Priloge VI, prejema te dajatve od nosilca v kraju stalnega prebivališča in na stroške tega nosilca, kot če bi bil upokojenec, katerega pokojnina je izplačljiva samo po zakonodaji slednje države članice.

25. Tako, kot je že razsodilo Sodišče, sistem, ki ga določata med drugim člena 27 in 28 Uredbe št. 1408/71, vzpostavlja povezavo med pristojnostjo za izplačilo pokojnin in obveznostjo kritja dajatev v naravi, kar naj bi vodilo k ugotovitvi, da je ta obveznost dopolnilo k dejanski pristojnosti glede pokojnin.[8]

26. Vendar predložitveno sodišče sprašuje, kdaj je treba za nizozemsko pokojnino E. Fischer-Lintjens šteti, da je upokojenka do nje „upravičena“ v smislu člena 27 Uredbe št. 1408/71, da bi lahko ugotovilo prenos pristojnosti na Kraljevino Nizozemsko, ki je od 1. maja 2006 država članica stalnega prebivališča E. Fischer-Lintjens.

27. To vprašanje izhaja iz posebnih okoliščin zadeve iz postopka v glavni stvari zaradi časovnega zamika po eni strani med datumom, ko je SVB sprejel odločbo o priznanju pravice do pokojnine, in datumom, ko je bila prvič izplačana navedena pokojnina, to je 8. novembra 2007, in po drugi strani datumom, ko navedena odločba začne učinkovati, to je z učinkom za nazaj od 1. maja 2006, kar je eno leto, preden je E. Fischer-Lintjens pri SVB vložila zahtevek za dodelitev pokojnine na Nizozemskem.

28. Zainteresirane stranke na to vprašanje dajejo soglasen odgovor, in sicer da je za ugotovitev datuma, od katerega je upokojenec v smislu člena 27 Uredbe št. 1408/71 „upravičen“ do pokojnine, odločilen datum, od katerega je bila pokojnina priznana z učinkom za nazaj, v obravnavanem primeru 1. maj 2006. Navedene stranke z opiranjem na sodbo Rundgren (C-389/99, EU:C:2001:264) v bistvu trdijo, da dodelitev pokojnine za nazaj ne vpliva na dejansko izvajanje pravice do prejemanja te pokojnine.

8 — Glej v tem smislu sodbi Rundgren (C-389/99, EU:C:2001:264, točki 46 in 47) in van der Helder in Farrington (C-321/12, EU:C:2013:648, točki 44 in 47).

29. Temu stališču se lahko pridružim, če ni dvoma, kar mora preveriti predložitveno sodišče, da je zadevna pokojnina *dejansko izplačana* za navedeno obdobje, od katerega je bila priznana, to je od 1. maja 2006.

30. Nekateri argumenti iz sodne prakse Sodišča in varstva pravic zadevnih oseb podpirajo takšno rešitev.

31. Sodišče je z opiranjem na sistematično razlago Uredbe št. 1408/71 v sodbi Rundgren (C-389/99, EU:C:2001:264) zlasti v zvezi s členom 27 Uredbe št. 1408/71 pojasnilo, da je možnost prevzema stroškov za dajatve v naravi glede na dejansko pristojnost glede pokojnine, ki sem jo že navedel, pomenila, da tega prevzema stroškov ni mogoče pripisati organu države članice, ki bi imel samo hipotetično pristojnost glede pokojnin. Iz tega po navedbah Sodišča sledi, da člen 27 s sklicevanjem na upravičenost do pokojnine, podobno kot člena 28 in 28a Uredbe št. 1408/71, zadeva pokojnino, „ki je bila dejansko izplačana zadevni osebi“.[9]

32. Sodišče je moralo pojasniti področje uporabe členov 27, 28 in 28a Uredbe št. 1408/71 kot pravkar navedeno v okoliščinah, v katerih je država članica stalnega prebivališča upravičenca do pokojnine iz druge države članice od njega zahtevala plačevanje prispevkov za pokojninsko in socialno zavarovanje samo na podlagi njegovega stalnega prebivališča. Država članica stalnega prebivališča, v navedenem primeru Republika Finska, je menila, da za izvzetje iz obveznosti plačevanja prispevkov ni zadostovala predložitev potrdila zadevne osebe, da ni zahtevala niti prejemala pokojnine v navedeni državi članici. Zadevna oseba bi po navedbah finskih organov poleg tega morala dokazati, da nima (teoretične) pravice do pokojnine na Finskem, pri čemer je Sodišče to utemeljitev zavrnilo in vztrajalo pri tem, da je morala biti pokojnina dejansko izplačevana zadevni osebi, da bi navedena država članica lahko zahtevala plačevanje socialnih prispevkov.

33. V obravnavanem primeru ni dvoma, da je bila E. Fischer-Lintjens dejansko izplačevana pokojnina, do katere je upravičena na Nizozemskem. V obravnavanem primeru zato ni treba znova postavljati vprašanja, tako kot v zadevi Rundgren, glede splošnega nasprotja med teoretično pravico do pokojnine in konkretizacijo te pravice z dejanskim izplačilom te pokojnine. Z drugimi besedami, sodba Rundgren (C-389/99, EU:C:2001:264) je dobro izhodišče za razlogovanje, ki je potrebno za prispevek k odgovoru na prvo vprašanje predložitvenega sodišča, vendar nikakor ne zadostuje za celovit odgovor nanj.

34. Ne nazadnje menim, da je treba za odgovor na postavljeno vprašanje določiti, ali člen 27 Uredbe št. 1408/71 nasprotuje temu, da se lahko država članica odloči, da se lahko pokojnina „dejansko izplača“ za obdobje pred datumom, ko so pristojni organi države članice uradno priznali pravico do pokojnine.

35. Spomniti je namreč treba, da je SVB na podlagi člena 16(2) AOW učinke svoje odločbe z dne 8. novembra 2007 o priznanju pravice E. Fischer-Lintjens do pokojnine na Nizozemskem določilo retroaktivno za obdobje enega leta od vložitve njenega zahtevka.

36. Na prvi pogled – pokojnina je bila namreč „dejansko izplačevana“ šele po odločbi z dne 8. novembra 2007 – bi se lahko zdelo, da je bila zato „upravičenost“ do pokojnine v smislu člena 27 Uredbe št. 1408/71 podana šele po navedeni odločbi.

37. Vendar menim, da take razlage ni mogoče sprejeti. V sodbi Rundgren (C-389/99, EU:C:2001:264) je bilo v bistvu pojasnjeno, da je „upravičenost“ do pokojnine podana šele potem ko jo je najprej priznal pristojni organ države članice, kar je potem ko je bil v zvezi s tem, po potrebi, vložen zahtevek, in jo je nato dejansko izplačal. To ne pomeni, da nujno obstaja povezava med datumom, ko je pokojnina priznana, in datumom, ko je podana „upravičenost“ do nje, v smislu da je dejansko izplačevana. Če se

9 — Sodba Rundgren (C-389/99, EU:C:2001:264, točka 47).

pokojnina prizna, je to mogoče storiti z učinkom za nazaj. V tem primeru pristojni organ priznava, da je bil upokojenec do pokojnine upravičen pred njegovo odločbo, da pa je bila iz objektivnih razlogov, zlasti – tako kot v obravnavanem primeru – zaradi vložitve in obravnave zahtevka zavarovanca, izplačevana šele pozneje. Ker pa dejansko izplačilo zajema določeno obdobje, to je obdobje od datuma priznanja pokojnine, bi bilo treba po mojem mnenju za to pokojnino šteti, da je v zvezi z njo podana „upravičenost“ za celotno navedeno obdobje.

38. Kot je zelo umestno poudarila nemška vlada, če bi bil v postopku v glavni stvari kot rešitev sprejet datum, ko je bila sprejeta odločba, tj. 8. november 2007, bi bila časovna uporaba kar zadeva pristojnosti države članice glede pokojnine odvisna od hitrosti obravnave zahtevkov, vloženih pri nacionalnih organih.

39. Vendar, kot je večkrat poudarilo Sodišče, je uporaba sistema kolizijskih pravil, uvedenega z Uredbo št. 1408/71, odvisna le od objektivnega položaja, v katerem je zadevna oseba. [10]

40. Tako kot Uredba 1408/71 zavarovancu socialnega zavarovanja ne dovoljuje, da obide ali zavrača z njo – med drugim z njenim členom 27 – vzpostavljen mehanizem, [11] ne dovoljuje niti državam članicam, da svojim organom prepustijo prosto presojo glede datuma, od katerega je treba ugotoviti prenos pristojnosti med državama članicama v položaju, obravnavanem v navedenem členu.

41. Cilj navedenih kolizijskih pravil iz Uredbe št. 1408/71 je namreč prav ta, da je vsak zavarovanec socialnega zavarovanja, ki spada na njeno področje uporabe, neprekinjeno zavarovan, ne da bi bile diskrecijske izbire prepuščene presoji posameznikov ali pristojnih organov držav članic. [12]

42. Poleg tega se s priznanjem učinka za nazaj glede pravice do pokojnine in njenim izplačilom za obdobje pred sprejetjem odločbe, s katero je uradno potrjen obstoj navedene pravice, spoštujejo pravice zavarovancev socialnega zavarovanja in neprekinjenost njihovega zavarovanja, da bi bil prenos pristojnosti glede pokojnine med dvema državama članicama nevtralen kar zadeva upravičenost do socialnih dajatev.

43. Zato Sodišču predlagam, naj člen 27 Uredbe št. 1408/71 razlaga tako, da izraz „upravičen“ zajema obdobje, v katerem ima zadevna oseba pravico do pokojnine, ne glede na to, kdaj je bila ta pravica uradno potrjena, če je ta pokojnina dejansko izplačana za navedeno obdobje, tudi z učinkom za nazaj.

44. Če Sodišče sprejme to razlago, bo treba preučiti in odgovoriti na drugo vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče.

B – *Drugo vprašanje*

45. Z drugim vprašanjem, ki je bistvo zadeve v postopku v glavni stvari, predložitveno sodišče sprašuje, ali je s pravom Unije združljiva nacionalna zakonodaja, kot je člen 5(5) Zvw, v skladu s katerim lahko zdravstveno zavarovanje začne veljati za nazaj samo največ štiri mesece od nastanka obveznosti zavarovanja. Po navedbah predložitvenega sodišča torej obstaja „vrzel“ med prenosom pristojnosti na Kraljevino Nizozemsko v skladu s členom 27 Uredbe št. 1408/71 in sklenitvijo (obveznega) zdravstvenega zavarovanja v tej državi članici.

10 — Glej zlasti sodbo van Delft in drugi (C-345/09, EU:C:2010:610, točka 52) in sodbo Somova (C-103/13, EU:C:2014:2334, točka 55).

11 — Glej po analogiji v zvezi s členom 28(1) Uredbe št. 1408/71 sodbo Somova (C-103/13, EU:C:2014:2334, točki 55 in 56).

12 — Glej v tem smislu sodbo Somova (C-103/13, EU:C:2014:2334, točki 54 in 55 ter navedena sodna praksa).

46. Nemška vlada meni, da je omejitev retroaktivnega učinka zdravstvenega zavarovanja na štiri mesece v nasprotju s ciljem uskladitve sistemov socialne varnosti držav članic, SVB, nizozemska vlada in Komisija pa v bistvu menijo, da je „vrzel“, ki jo navaja predložitveno sodišče, posledica tega, da E. Fischer-Lintjens ni izpolnila svoje obveznosti obveščanja pristojnih organov, čeprav bi morala v skladu s Prilogo VI, oddelek R, točka 1(a) Uredbe št. 1408/71 in nizozemsko zakonodajo od 1. maja 2006 skleniti zdravstveno zavarovanje na Nizozemskem.

47. Po navedbah zainteresiranih strank E. Fischer-Lintjens te utemeljitve ne more izpodbijati z domnevnim varstvom legitimnih pričakovanj kar zadeva ohranitev veljavnost potrdila 21, saj naj bi bilo to samo ugotovitveno in izdano na podlagi napačnih informacij. Nizozemska vlada in SVB trdita, da v vsakem primeru pravo Unije ne nasprotuje obširni omejitvi priznanja retroaktivnosti zdravstvenega zavarovanja. Na Nizozemskem naj bi pravica do dajatev obstajala, samo če je zavarovanec socialnega zavarovanja sklenil zdravstveno zavarovanje, ki v navedeni državi članici ni javne narave, temveč neživljenjsko zavarovanje civilnega prava, katerega namen naj bi bil kriti tveganja zaradi prihodnjih dogodkov, ki ga je treba skleniti pri zasebni družbi in za katero naj bi bile možnosti sklenitve pogodbe z učinkom za nazaj omejene zaradi ohranitve načela solidarnosti, kar naj bi utemeljevalo morebitno ovirajočo naravo tega nacionalnega ukrepa.

48. Premisleki navedenih treh zainteresiranih strank me ne prepričajo povsem.

49. Seveda priznavam, da je v členu 27 Uredbe št. 1408/71 navedena pravica upravičenca do pokojnine po zakonodaji dveh ali več držav članic, od katerih je ena tudi država, v kateri stalno prebiva, da prejema dajatve po zakonodaji slednje države članice, po potrebi ob upoštevanju Priloge VI k navedeni uredbi. Tako drži, da točka 1(a)(i), oddelek R navedene priloge, naslovljena „Zdravstveno zavarovanje“, določa, da „[g]lede upravičenosti do storitev v okviru nizozemske zakonodaje so osebe, upravičene do [navedenih] storitev […] osebe, ki morajo v skladu s členom 2 [Zvw] skleniti zdravstveno zavarovanje pri zavarovalnici,“ medtem ko je v tej isti točki 1(b) navedeno: „Osebe iz točke (a)(i) morajo v skladu z določbami [Zvw] skleniti zdravstveno zavarovanje pri zavarovalnici.“

50. Zato ni dvoma, da je morala E. Fischer-Lintjens od 1. maja 2006 za upravičenost do dajatev na Nizozemskem, to je v njeni državi članici stalnega prebivališča, v skladu s Prilogo VI, oddelek R, točka 1(a)(i) in (b) Uredbe št. 1408/71 in določbami Zvw skleniti zavarovanje pri nosilcu zdravstvenega zavarovanja.

51. Priznavam tudi, da se zavarovanec socialnega zavarovanja, kot je E. Fischer-Lintjens, za izpodbijanje take ugotovitve ne more sklicevati na legitimno pričakovanje, da se bo ohranila veljavnost potrdila, kot je potrdilo 21, ki ga je izdal Cvz oktobra 2006, s katerim je bila tedaj potrjena izvzetost E. Fischer-Lintjens iz obveznosti sklenitve zavarovanja pri nizozemskem nosilcu zdravstvenega zavarovanja in plačevanja socialnih prispevkov na Nizozemskem. Kot sta namreč zatrjevala SVB in Komisija, je tako potrdilo samo prevod obrazca E 121, zato je samo ugotovitveno, podobno kot je Sodišče razsodilo za navedeni obrazec.[13] Poleg tega je iz elementov, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, razvidno, da je bilo to potrdilo izdano samo do 31. decembra 2010, in sicer, samo „če se okoliščine ne spremenijo“.

52. Vendar se ne morem strinjati s stališčem teh istih zainteresiranih strank, da je položaj, kakršen je ta v zadevi v postopku v glavni stvari, ne nazadnje samo posledica tega, da zavarovanec socialnega zavarovanja ni predložil potrebnih informacij o svojem osebnem položaju pristojnim organom, ne pa omejitev, določenih z nizozemsko zakonodajo glede retroaktivnega učinka zdravstvenega zavarovanja, ki ga mora skleniti upravičenec do pokojnine, ki jo izplačuje Kraljevina Nizozemska, ki stalno prebiva v tej državi članici, da bi bil upravičen do dajatev v naravi, ki jih ta država krije.

13 — Glej sodbo van Delft in drugi (C-345/09, EU:C:2010:610, točka 62).

53. Kot namreč na kratko poudarja predložitveno sodišče, oseba, ki ji nizozemski organi odobrijo izplačevanje pokojnine z učinkom za nazaj več kot štiri mesece od vložitve zadevnega zahtevka, še vedno ne bo mogla, zlasti če je bila do tedaj upravičena do zdravstvenih storitev v breme druge države članice, skleniti zdravstvenega zavarovanja na Nizozemskem z učinkom za več kot štiri mesece nazaj.

54. Tako kot v primeru E. Fischer-Lintjens, ki – če bi pristojne organe obvestila že 8. novembra 2007, ko je SVB sprejel odločbo o priznanju njene pravice do pokojnine na Nizozemskem z učinkom za nazaj od 1. maja 2006 – bi lahko v skladu s členom 5(5) Zvw, ki omejuje učinek zdravstvenega zavarovanja za nazaj na največ štiri mesece, sklenila zdravstveno zavarovanje šele najprej od julija 2007.

55. Vendar bom ne glede na morebitno prepozno predložitev informacij E. Fischer-Lintjens v nadaljevanju obravnaval vprašanje, povezano s tem, da dejstvo, da rezident, ki je upravičen do pokojnine, ki jo izplačuje Kraljevina Nizozemska, in mora v skladu s členom 27 v povezavi s Prilogo VI, oddelek R, točka 1(a)(i) in (b) Uredbe št. 1408/71 pri nosilcu zdravstvenega zavarovanja v tej državi članici skleniti zdravstveno zavarovanje, ne more v celoti izpolniti te obveznosti zaradi omejitev iz zakonodajnih določb navedene države članice, po mojem mnenju posega v polni učinek sistema, vzpostavljenega z Uredbo št. 1408/71, in obveznosti, ki jih imajo v skladu z navedeno uredbo zavarovanci socialnega zavarovanja.

56. Kot sem namreč že opozoril, je uporaba sistema kolizijskih pravil, uvedenega z Uredbo št. 1408/71, odvisna le od objektivnega položaja, v katerem je zadevna oseba. Ker so ta kolizijska pravila zavezujoča za države članice pa tudi za zadevne osebe, države članice zadevnim osebam ne smejo onemogočiti, da v celoti izpolnijo obveznosti, ki jih imajo na podlagi navedene direktive. V obravnavanem primeru Kraljevina Nizozemska po mojem mnenju rezidentu ne sme odvzeti možnosti izpolnitve obveznosti, da sklene zdravstveno zavarovanje, od datuma, ko ta država članica postane pristojna za izplačevanje pokojnine navedenemu zavarovancu, prevzetje kritja socialnih dajatev, ki so mu priznane, in pobiranje socialnih prispevkov od navedenega zavarovanca.

57. Če bi države članice imele tako svobodo, bi osebe, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 1408/71, ostale brez zaščite na področju socialne varnosti, zaradi zakonodaje, ki se zanje uporablja.[14] Položaj E. Fischer-Lintjens zelo dobro ponazarja to tveganje, saj je bilo kritje zdravstvenih storitev, ki jih je prejemala v breme nemških pristojnih organov, prekinjeno z učinkom za nazaj od 1. maja 2006, pri čemer je lahko zdravstveno zavarovanje na Nizozemskem v najboljšem primeru sklenila šele julija 2007, čeprav je ta država članica postala pristojna, da ji pokojnino in s tem povezane socialne dajatve na podlagi Uredbe št. 1408/71 zagotavlja od 1. maja 2006.

58. Trditev, kot jo navaja nizozemska vlada, da je mogoče omejitev retroaktivnega učinka zdravstvenega zavarovanja na največ štiri mesece utemeljiti s potrebo po zagotavljanju načela solidarnosti, vzpostavljenega z navedenim sistemom, in preprečevanju zlorab, se mi nikakor ne zdi umestna v okoliščinah, kot so te iz postopka v glavni stvari.

59. Ker je namreč tako zavarovanje obvezno, ker je njegov učinek za nazaj v skladu s samo nizozemsko zakonodajo načeloma dopusten in ker iz nobenega elementa iz zadeve v postopku v glavni stvari ni mogoče sklepati, da je E. Fischer-Lintjens nameravala zlorabiti določbe prava Unije,[15] Kraljevina Nizozemska osebam, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 1408/71, ne sme odvzeti možnosti, da

14 — Glej po analogiji zlasti sodbo Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, točka 28).

15 — Iz predložitvene odločbe zlasti izhaja, da je E. Fischer-Lintjens do spremembe svojega položaja za nazaj, še naprej plačevala socialne prispevke DAK, pristojnemu nemškemu nosilcu.

izpolnijo obveznosti, ki jih imajo na podlagi tega akta, da bi lahko v celoti uživale pravice na podlagi navedene uredbe, to je v obravnavanem primeru pravica do kritja zdravstvenih storitev od datuma, ko je ta država članica z učinkom za nazaj od 1. maja 2006 postala pristojna za izplačevanje pokojnine, do katere je upravičena E. Fischer-Lintjens, in kritje socialnih dajatev. [16]

60. Takemu pristopu ne nasprotujejo presoje Sodišča v točki 76 sodbe van Delft in drugi (C-345/09, EU:C:2010:610), v skladu s katerimi morajo solidarnost nacionalnega sistema socialne varnosti (šlo je prav tako za nizozemski sistem) obvezno zagotavljati vse zavarovane osebe, ki so vanj vključene, ne glede na možno ravnanje vsakega posameznika glede na osebne okoliščine.

61. Ti premisleki so se namreč po eni strani nanašali na plačevanje prispevkov zavarovancev socialnega zavarovanja pristojnim nosilcem države članice, katere ureditev daje podlago za obstoj pravice do socialnih dajatev, pri čemer ta obveznost v obravnavanem primeru ni izpodbijana, od trenutka, ko Kraljevina Nizozemska postane zavezanka za izplačilo pokojnine in pristojna za zagotavljanje socialnih dajatev zavarovancu socialnega zavarovanja, kot je E. Fischer-Lintjens. Po drugi strani je bil namen presoj Sodišča v sodbi van Delft in drugi spomniti, da kolizijska pravila iz členov 28 in 28a Uredbe št. 1408/71 veljajo za zavarovance socialnega zavarovanja in da ti torej ne morejo zavrniti izpolnjevanja obveznosti plačevanja socialnih prispevkov, določenih z zakonodajo države članice, ki izplačuje pokojnino in krije stroške za storitve navedenim zavarovancem zdravstvenega zavarovanja. Toda po mojem mnenju prav objektivni položaj, ki izhaja iz kolizijskega pravila v členu 27 in Prilogi VI, oddelek R, točka (1)(a)(i) in (b) Uredbe št. 1408/71, državi članici, ki priznava načelo učinka zasebnih pogodb o zdravstvenem zavarovanju z učinkom za nazaj, nalaga, da uredi njihovo retroaktivnost, tako da natančno odražajo navedeni objektivni položaj in zavarovancem zdravstvenega zavarovanja omogočajo polno izvajanje njihovih pravic, izhajajočih iz takega položaja.

62. Niti kar zadeva prekinitev kritja zdravstvenih storitev E. Fischer-Lintjens od novembra 2007 do 1. julija 2010, nisem prepričan, da so utemeljena pojasnila Komisije, ki – ob sklicevanju na obveznost obveščanja na podlagi člena 84a(1) Uredbe št. 1408/71, ki jo imajo osebe z njenega področja uporabe – meni, da E. Fischer-Lintjens ni izpolnila te obveznosti, zato naj bi morala nositi vse posledice te neizpolnitve.

63. Kot namreč priznava Komisija, člen 84a(1) Uredbe št. 1408/71 velja tudi za pristojne organe držav članic, ki morajo v skladu z načelom dobrega upravljanja odgovoriti na vse poizvedbe in „v zvezi s tem zadevnim osebam zagotovi[ti] vse informacije za uresničevanje pravic, ki jih zagotavlja […] [U]redba [št. 1408/71]“.

64. V obravnavanem primeru je treba po mojem mnenju to obveznost presojati v okviru posebnosti sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja na Nizozemskem, ki po samem zakonu ne določa javnega zdravstvenega zavarovanja, temveč morajo zadevne osebe storiti vse potrebno za sklenitev takega zavarovanja pri zasebni zavarovalnici.

65. V teh okoliščinah torej menim, da so morali nizozemski pristojni organi, v obravnavanem primeru SVB, v skladu s členom 84a(1) Uredbe št. 1408/71 E. Fischer-Lintjens ob obvestitvi o odločbi z dne 8. novembra 2007 v odgovor na njen zahtevek za priznanje pokojnine na Nizozemskem zagotoviti zadostne informacije, da bi lahko razumela, da mora skleniti zdravstveno zavarovanje pri zasebni zavarovalnici, da bi v celoti uživala pravice na podlagi Uredbe št. 1408/71. Čeprav se mi zdi, da ni bilo tako, mora to vsekakor preveriti predložitveno sodišče.

16 — Dodatni argument nizozemske vlade, da pogodbe, sklenjene pri zasebnih zavarovalnicah, temeljijo na individualni presoji tveganj in torej ne morejo učinkovati za več kot štiri mesece nazaj, je po mojem mnenju dvomljiv. Po eni strani je namreč ob tem, da je učinek za nazaj načeloma priznan, tveganje že zelo relativno merilo. Po drugi strani, kot je pojasnil generalni pravobranilec N. Jääskinen v opombi 22 svojih sklepnih predlogov v zadevi van Delft in drugi (C-345/09, EU:C:2010:438), je z nizozemskim sistemom obveznega zavarovanja posameznikom naloženo, da se zavarujejo zoper nekatera tveganja, in zasebnim zavarovateljem, da zagotovijo standardizirane pogodbe za kritje osnovne nege brez individualne ocene tveganj.

66. Če bi pristojni organi izpolnili že samo to obveznost je, ne glede na že preučene zakonske omejitve retroaktivnega učinka zdravstvenega zavarovanja, zelo verjetno, da bi E. Fischer-Lintjens nemudoma storila vse potrebno za sklenitev takega zavarovanja, ne da bi bilo pri tem prekinjeno njeno kritje za zdravstvene storitve za obdobje od novembra 2007.

67. Glede na navedene ugotovitve menim, da je treba na drugo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da mora država članica, ki zavarovancu socialnega zavarovanja za katerega se uporablja člen 27 in Priloga VI, oddelek R, točka 1(a)(i) in (b) Uredbe št. 1408/71, prizna uživanje pokojnine, ki začne veljati za nazaj, navedenemu zavarovancu socialnega zavarovanja omogočiti, da sklene obvezno zdravstveno zavarovanje z enakim učinkom za nazaj, da bi se odražal objektivni položaj, ki izhaja iz uporabe teh določb Uredbe št. 1408/71.

III – **Predlog**

68. Glede na vse zgornje premisleke Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje Central Raad van Beroep, odgovori:

1. Člen 27 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, je treba razlagati tako, da izraz „upravičen“ zajema obdobje, v katerem ima zadevna oseba pravico do pokojnine, ne glede na to, kdaj je bila ta pravica uradno potrjena, če je ta pokojnina dejansko izplačana za navedeno obdobje, tudi z učinkom za nazaj.

2. Država članica, ki zavarovancu socialnega zavarovanja, za katerega se uporablja člen 27 in Priloga VI, oddelek R, točka 1(a)(i) in (b) Uredbe št. 1408/71, prizna uživanje pokojnine, ki začne veljati za nazaj, mora navedenemu zavarovancu socialnega zavarovanja omogočiti, da sklene obvezno zdravstveno zavarovanje z enakim učinkom za nazaj, da bi se odražal objektivni položaj, ki izhaja iz uporabe teh določb navedene Uredbe št. 1408/71.